

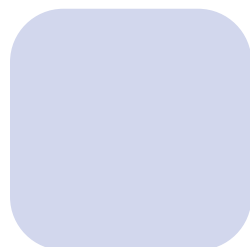
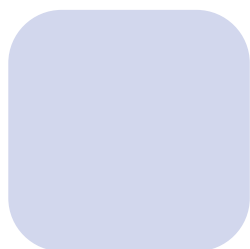
ONDERZOEK

Catechese en evangelisatie in het bisdom Roermond

Een inventarisatie bij parochies

Rapport nr. 646, januari 2017

Dr. Ton Bernts en drs. Joris Kregting

KASKI

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Catechese en ander aanbod voor kinderen en jongeren	7
2.1	Activiteiten op school	7
2.2	Catechese buiten de school, in de parochie	9
2.3	Kinder- en jongerengroepen	10
3	Activiteiten voor ouders	11
4	Zelfevaluatie van de catechese	13
5	Activiteiten in het kader van evangelisatie	15
6	Gewenste ondersteuning door het bisdom	17

KASKI

1 Inleiding

Op verzoek van de Diocesane Pastorale Dienst van het bisdom Roermond heeft het Kaski onderzoek verricht naar de vraag:

Wat doen de parochies van het bisdom Roermond op het gebied van:

- catechese voor kinderen en volwassenen;
- andere activiteiten voor kinderen en jongeren;
- contacten met en activiteiten op scholen;
- evangelisatie?

In dit rapport vindt u antwoord op deze vragen. In hoofdstuk 2 worden catechese en ander aanbod voor kinderen en jongeren weergegeven. In hoofdstuk 3 staan de activiteiten voor ouders centraal. In hoofdstuk 4 wordt het catecheseaanbod door de parochies geëvalueerd. Hoofdstuk 5 geeft een beeld van de activiteiten in het kader van evangelisatie in de parochies en in hoofdstuk 6 tot slot komt mogelijke ondersteuning door het bisdom aan de orde bij de uitvoering van catechese en evangelisatie in de parochies.

Voor het onderzoek zijn de pastoors van alle 290 parochies in het bisdom Roermond per brief benaderd. De respons was goed: ruim de helft van de parochies (148) heeft de vragenlijst (online) ingevuld. De deelnemende parochies vormen een goede afspiegeling van alle parochies in het bisdom voor wat betreft parochiegrootte en stedelijkheid; op dit vlak is het onderzoek representatief.

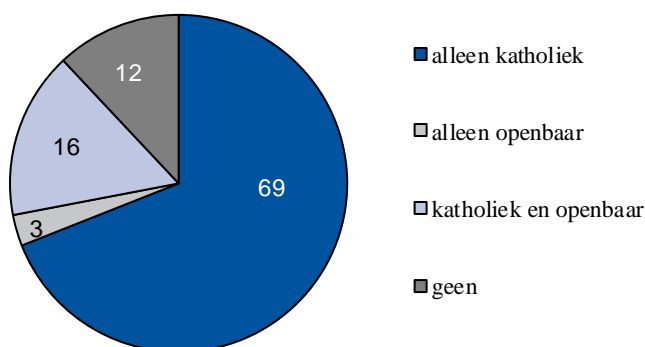
De vragenlijst bleek goed in te vullen, er zijn weinig vragen van de respondenten gekomen. In vier gevallen gaven parochies aan dat ze de vragenlijst ook namens andere parochies van het cluster of de federatie hebben ingevuld. We hebben dit opgelost door deze samenwerkingsverbanden als één parochie te beschouwen en uiteraard het bestand van parochies naar rato te verkleinen. Gezien het kleine aantal van vier zijn er in dit verband geen significante vertekeningen in de hier gepresenteerde percentages en cijfers.

2 Catechese en ander aanbod voor kinderen en jongeren

2.1 Activiteiten op school

Figuur 2.1 Contact met basisscholen (in %)

Bijna 90% van de parochies in het bisdom Roermond heeft contact met een basisschool, meestal een katholieke.

Meestal is er contact met één basisschool (64%). Verder heeft 24% van de parochies contact met meerdere basisscholen, en 12% met geen enkele.

Tabel 2.1 Activiteiten tijdens lesuren op katholieke basisscholen

	% parochies	x per jaar	uitgevoerd door (in %):			
			priester	vrijwilliger	catechist	iemand anders
voorbereiding communie	57	14	88	17	11	14
informeel contact	56	10	94	27	10	6
voorbereiding vormsel	52	11	86	16	12	19
vieringen	37	4	86	26	6	18
catechese	27	19	90	21	13	5
incidentele lessen	27	5	92	21	8	3
deelname teamvergadering	1	-	-	-	-	-
andere activiteiten	15	-	-	-	-	-
wel contact, geen activiteiten	5	-	-	-	-	-
geen contact	15	-	-	-	-	-

Het gaat bij de activiteiten tijdens lesuren in (ruim) de helft van de parochies om de voorbereiding voor de communie of het vormsel, en om informeel contact (ook door ruim de helft).

Vieringen in de lessen vinden in ruim een derde van de parochies plaats. Meer specifiek gaat het dan om 29% van de parochies die met Kerstmis een viering tijdens lesuren hebben, 21% met Pasen en met de eerste communie, 18% met het vormsel, 12% bij de opening en 9% bij de afsluiting van het schooljaar, en om 9% van de parochies die een gezinsmis tijdens de lesuren organiseren.

Catechese tijdens lesuren en incidentele lessen op school komen in ongeveer een kwart van de parochies voor. Deze parochies gebruiken de volgende methoden (de percentages betreffen uitsluitend de parochies die een catechetische activiteit organiseren):

- Voorbereiding communie: 58% van de parochies gebruikt een zelf ontwikkelde methode en 29% *Blijf dit doen* of een andere methode; 13% gebruikt geen methode.
- Voorbereiding vormsel: 46% van de parochies gebruikt een zelf ontwikkelde methode, 23% *Vormfun* en 21% een andere methode; 10% gebruikt geen methode.
- Catechese: 57% van de parochies gebruikt een zelf ontwikkelde methode, en 16% *Licht op ons pad*, *Trefwoord*, *Reis van je leven* of een andere methode; 27% gebruikt geen methode.

De activiteiten op katholieke basisscholen worden vooral uitgevoerd door de priester.

Tot slot zij opgemerkt dat slechts een zeer klein deel van de parochies (5%) contact heeft met een middelbare school.

2.2 Catechese buiten de school, in de parochie

Ruim 90% van de parochies organiseert één of meer activiteiten op het gebied van catechese. Deze betreffen vooral sacramenten en rites de passage: driekwart van de parochies organiseert doopvoorbereiding, 70% huwelijksvoorbereiding en 60% catechese rond de eerste communie en het vormsel. Doorlopende catechese en volwassenencatechese komen minder vaak voor (beide activiteiten in bijna 20% van de parochies). Ook deze activiteiten worden hoofdzakelijk door priesters uitgevoerd, met uitzondering van doorlopende catechese waarbij ook regelmatig een vrijwilliger of catechist betrokken is.

Tabel 2.2 *Buitenschoolse catechese-activiteiten in parochies*

	% parochies	aantal keer per jaar	aantal deelnemers	uitgevoerd door (in %):			
				priester	vrijwilliger	catechist	iemand anders
doopvoorbereiding	76	10	5	85	15	6	17
huwelijksvoorbereiding	72	3	4	95	18	1	9
catechese vormsel	61	10	18	89	37	9	14
catechese communie	60	19	19	90	45	11	19
themabijeenkomsten*	39	6	21	81	37	7	30
Bijbelgroep	25	14	11	77	9	15	12
geloofscursus	21	9	13	92	0	20	7
doorlopende catechese	18	21	21	58	54	35	27
volwassenencatechese	16	10	12	82	14	23	14
andere catechese	14	-	-	-	-	-	-
geen catechese	8	-	-	-	-	-	-

* Divers: actuele thema's zoals vluchtelingen, week van de barmhartigheid, toerusting vrijwilligers.

De parochies gebruiken bij hun catechese de volgende methoden (de percentages betreffen uitsluitend de parochies die een catechetische activiteit organiseren):

- Eerste Communie: 72% van de parochies gebruikt een zelf ontwikkelde methode, 20% *Blijf dit doen* of een andere methode; 8% gebruikt geen methode.
- Vormsel: 58% gebruikt een zelf ontwikkelde methode, 17% *Vormfun*, 17% *In vuur en vlam* en 4% een andere methode; 4% gebruikt geen methode.
- Doorlopend catechese: 41% gebruikt een zelf ontwikkelde methode, 32% *Licht op ons pad* en 5% een andere methode; 32% gebruikt geen methode.

2.3 Kinder- en jongerengroepen

Een derde van de parochies heeft een groep of koor voor kinderen tot tien jaar. Het gemiddelde aantal leden of deelnemers bedraagt 16. Verder worden in bijna een derde van de parochies kinderwoorddiensten gehouden.

Een kwart van de parochies heeft één of – soms - meerdere groepen of koren voor jongeren tussen 10 en 25 jaar. Het gemiddelde aantal leden of deelnemers bedraagt 14. In totaal heeft 43% van de parochies een kinder- of jongerengroep/koor.

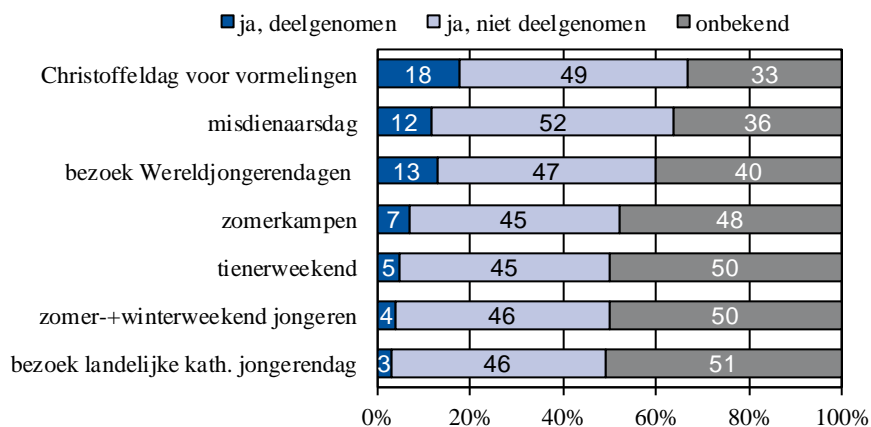
Tabel 2.3 Kinder- en jongerengroepen in de parochies

	aanwezig (in %)	aantal x per jaar	aantal deelnemers
Kinderen tot 10 jaar:			
- kinderkoor	22	*36	16
- kinderclub/groep	14	21	16
Jongeren 10-25 jaar:			
- vormelingengroep	15	6	16
- tiener/jeugd/jongerengroep	15	12	11
- tiener/jeugd/jongerenkoor	8	**36	17

*Waarvan optreden: 8 keer; ** Waarvan optreden: 11 keer.

Wat betreft de bekendheid met en deelname aan diverse diocesane of andere grootschalige activiteiten voor jongeren blijkt uit de inventarisatie het volgende. Deze activiteiten jongeren zijn bij twee derde tot de helft van de parochies bekend. Ongeveer een derde van de parochies heeft de afgelopen jaren wel eens deelgenomen aan een diocesane activiteit voor jongeren (zoals de Christoffeldag of de misdienaarsdag). In parochies met een vormelingengroep, jongerengroep of jongerenkoor is dit aandeel groter (49%) dan in parochies zonder zo'n groep of koor (26%).

Figuur 2.2 Bekendheid en deelname aan activiteiten bisdom (in %)

3 Activiteiten voor ouders

Ongeveer 85% van de parochies organiseert activiteiten voor ouders (en jonge stellen). Het gaat dan vaak om gezinsmissen (63% van de parochies doet dit), en in iets mindere mate om ontmoeting in het kader van de eerste communie (47%), de doop (45%) of het vormsel (36%).

Tabel 3.1 Activiteiten voor ouders en jonge stellen in parochies

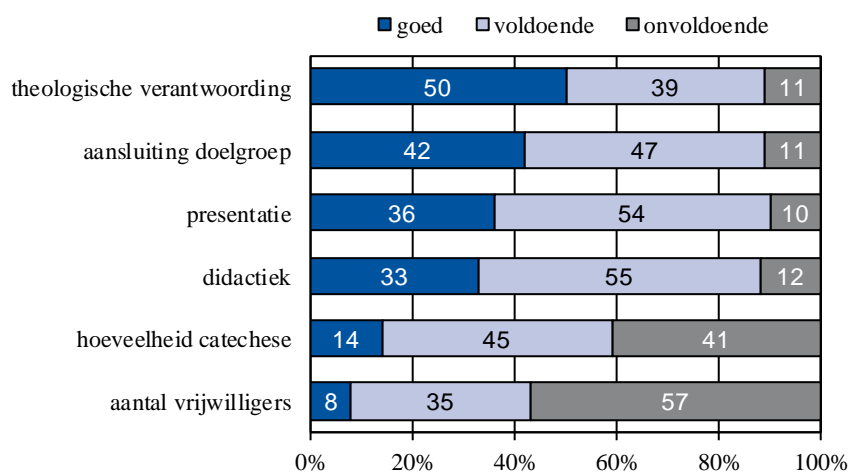
	aanwezig (in %)	aantal keer per jaar	aantal deelnemers
gezinsmissen	63	5	39
ontmoeting ouders communicanten	47	4	21
gezamenlijke doopvoorbereiding	45	8	5
ontmoeting ouders vormelingen	36	2	19
gezamenlijke huwelijksvoorbereiding	34	3	5
vorming ouders	22	5	19
ontmoeting ouders dopelingen	22	3	15
opvoedingsondersteuning ouders	4	-	-
andere activiteiten	1	-	-
geen activiteiten	14	-	-

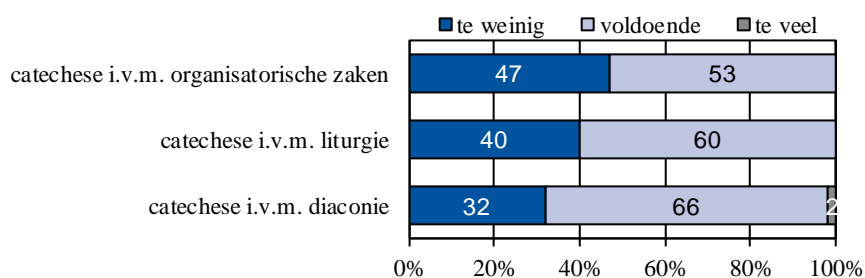
4 Zelfevaluatie van de catechese

Over de kwaliteit van de catechese zijn de parochies zelf in grote mate tevreden. Over de kwantiteit en het aantal vrijwilligers is men minder tevreden. 40% Van de parochies vindt dat er te weinig catechese wordt aangeboden en bijna 60% van de parochies geeft aan dat er te weinig vrijwilligers voor catechese zijn.

Figuur 4.1 Zelfevaluatie van de catechese (in %)

Figuur 4.2 Aandacht voor catechese in vergelijking met andere gebieden (in %)

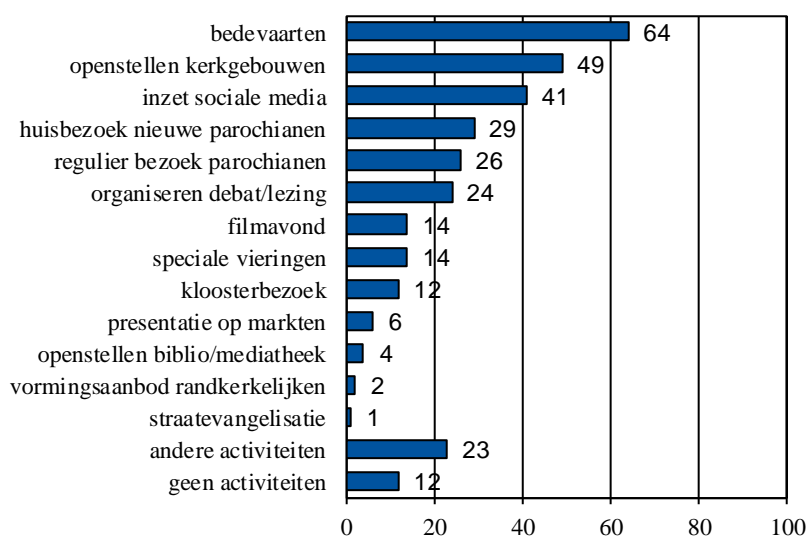

5 Activiteiten in het kader van evangelisatie

In ongeveer 20% van de parochies staat evangelisatie hoog op de agenda van het kerkbestuur en het pastorale team, in een derde is dit gemiddeld en in de helft van de parochies staat evangelisatie slechts laag op de agenda.

Bijna 90% van de parochies organiseert activiteiten rond evangelisatie; vooral bedevaarten (64%) en het openstellen van kerkgebouwen (49%) komen regelmatig voor.

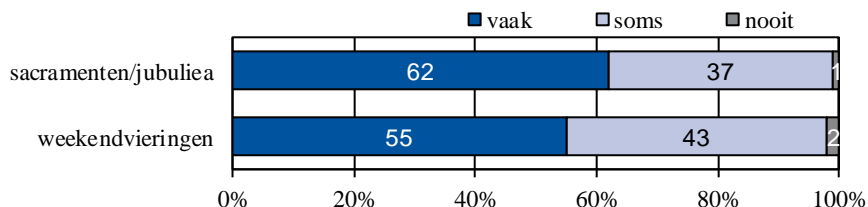
Figuur 5.1 Activiteiten in het kader van evangelisatie (in %)

In 30% van de parochies is een Small Christian Community aanwezig (in 7% meer dan één). Deze Small Christian Communities tellen gemiddeld 10 leden.

Tot slot het evangelische aspect van kerugmatische verkondiging in vieringen. Desgevraagd geven bijna alle parochies aan dat dit aan de orde is, in ruim de helft van de parochies zelfs vaak.

Figuur 5.2 Kerugmatische verkondiging

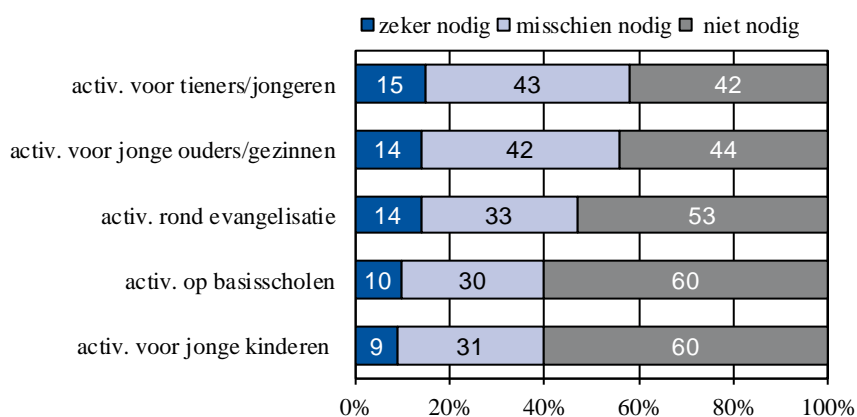

6 Gewenste ondersteuning door het bisdom

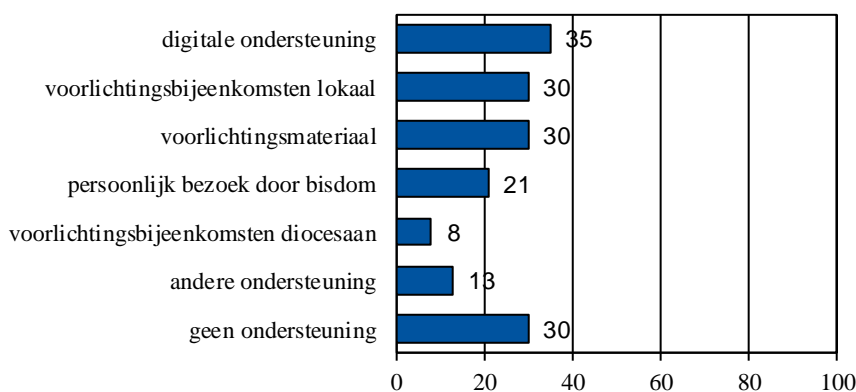
Desgevraagd geven de parochies aan dat zij vooral ondersteuning vanuit het bisdom wensen bij activiteiten voor jongeren en voor jonge ouders en gezinnen. Bijna 60% geeft aan deze ondersteuning zeker of misschien nodig te hebben. Wat betreft de activiteiten met het oog op evangelisatie is ongeveer de helft van de parochies geïnteresseerd. Tot slot de activiteiten rond basisscholen en jonge kinderen. Ondersteuning hierbij door het bisdom staat minder hoog op het verlanglijstje van de parochies: 40% wenst hierbij zeker of misschien een dergelijke ondersteuning.

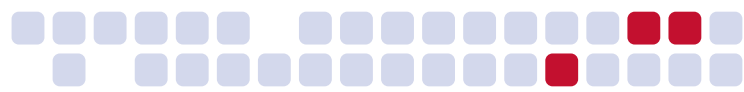
Figuur 6.1 Gewenste ondersteuning van activiteiten door het bisdom (in %)

In totaal staat 70% van de parochies open voor diocesane ondersteuning. Over de wijze van ondersteuning uit men onderscheiden voorkeuren. Een derde van de parochies wenst digitale ondersteuning, een derde lokale voorlichtingsbijeenkomsten, en een derde voorlichtingsmateriaal. Andere vormen van ondersteuning zijn minder populair.

Figuur 6.2 Gewenste wijze van ondersteuning door het bisdom (in %)

Onderzoekscentrum religie en samenleving

Het Kaski verricht toegepast wetenschappelijk onderzoek naar vraagstukken rond religie en samenleving. We hebben een lange ervaring als één van de oudste sociaal-wetenschappelijke instituten van Nederland.

U kunt bij ons terecht voor diverse vormen van onderzoek, zoals enquêtes, prognoses, evaluatieonderzoek en kwalitatief onderzoek via interviews en focusgroepen.

Naast onderzoek bieden wij ook beleidsadvisering en ondersteuning aan.

Het Kaski is onderdeel van de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen, en lid van de Vereniging voor Beleidsonderzoek.

Erasmusplein 1
6525 HT Nijmegen

Postbus 9103
6500 HD Nijmegen

Telefoon:
024 - 365 35 31

www.ru.nl/kaski
info@kaski.ru.nl